

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
Curso 2022-2023

**CICLO FORMATIVO DE GRADO MEDIO DE CUIDADOS
AUXILIARES DE ENFERMERÍA**

MÓDULO PROFESIONAL:

**HIGIENE DEL MEDIO HOSPITALARIO Y LIMPIEZA DEL
MATERIAL**

IES Ricardo Mella. Departamento de Sanitaria.
Profesora: Mª TERESA DÍAZ-LÓPEZ.
Vigo, 20 de Setembro de 2022.

ÍNDICE:

1	Introdución. Identificación e contextualización da programación	1
	Centro educativo	1
	Ciclo formativo	1
	Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)	1
	Profesorado responsable	1
2	Concreción curricular en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo	2
3	Capacidades terminais elementais	3
4	Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha	4
5	Unidades didácticas.	5
	Unidade didáctica 1.	5
	Título: A unidade do paciente e a cama hospitalaria.	5
	1.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	5
	1.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	5
	1.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	5
	1.4. Contidos	6
	Unidade didáctica 2.	8
	Título: Enfermidades transmisibles. Infeccións nosocomiais.	8
	2.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	8
	2.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	8
	2.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	8
	2.4. Contidos	9
	Unidade didáctica 3.	11
	Título: O illamento e procedementos	11

3.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	11
3.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	11
3.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	11
3.4. Contidos	12
Unidade didáctica 4.	14
Titulo: Materiais e instrumental de uso sanitario. O carro de curas.	14
4.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	14
4.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	14
4.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	14
4.4. Contidos	15
Unidade didáctica 5.	17
Titulo: Limpeza e desinfección de materiais e instrumentos.	17
5.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	17
5.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	17
5.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	17
5.4. Contidos	17
Unidade didáctica 6.	19
Titulo: Esterilización.	26
6.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	26
6.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	26
6.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	26
6.4. Contidos	
Unidade didáctica 7.	27
Titulo: Mostras biolóxicas. Procedementos de recollida e transporte.	28
7.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	28
7.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	28

7.3 Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	28
7.4 Contidos	29
Unidade didáctica 8.	29
Título: Residuos sanitarios.	29
8.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan	29
8.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica	29
8.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado	29
8.4. Contidos	30
6 Metodoloxía didáctica	31
7 Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación	31
8 Procedemento para a recuperación das partes non superadas.	33
9 Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente	34
10 Aspectos transversais	35
10.1. Programación da educación en valores.	35
11 Medidas de atención á diversidade	36
12 Adaptación da metodoloxía á continxencia COVID-19	37

1 Introducción. Identificación e contextualización da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36017430	IES RICARDO MELLA	VIGO	2021/2022

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	SANIDADE	CM19001	COIDADOS AUXILIARES DE ENFERMERÍA	MEDIO	MODULAR

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
CM0304	HIXIENE DO MEDIO HOSPITALARIO E LIMPEZA DO MATERIAL	2º	6	160	192

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración.

Profesorado responsable

Elaboración	Mª TERESA DÍAZ LÓPEZ
Impartición	Mª TERESA DÍAZ LÓPEZ

2 **Concreción do currículo en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo**

O TCAE poderá exercer a súa actividade laboral fundamentalmente no sector sanitario, na área de asistencia ao paciente/cliente, formando parte do equipo de enfermería en atención primaria, comunitaria e/ou especializada. Os principais subsectores nos que pode desenvolver a súa actividade son:

- Atención primaria e comunitaria: atención domiciliaria, promoción de saúde, saúde bucodental, consultas e residencias de anciáns.
- Atención especializada: consultas, hospitalización, urxencias, paritorios, pediatría, unidades especiais (UVI, CI, UCP, UC e UQ), quirófanos, esterilización, saúde mental e xeriatría.
- Outros: centros sanitarios, departamentos de asuntos sociais de ministerios, CCAA e concellos e centros balneoterápicos.

A Formación Profesional no campo da saúde ten como finalidade a preparación do alumnado para a actividade no medio sanitario, proporcionándolles unha formación que lles permita adaptarse ás modificacións laborais e os avances científicos e tecnolóxicos que poden producirse ao longo da súa vida, ademais de potenciar o lado humano do alumnado.

Polo tanto, o obxectivo principal do proceso ensino-aprendizaxe deste módulo non é só o de conseguir que os alumnos adquiren os coñecementos, habilidades e destrezas necesarios para a correcta aplicación e desenvolvemento dos procedementos, senón que ademais hai que potenciar a capacidade de adaptación aos posibles cambios tecnolóxicos, sociais e sanitarios e facelos comprender que o obxecto do seu traballo é o ser humano.

3 Capacidades terminais elementais

O módulo de TBE está asociado á unidade de competencia número 3 “Coida-las condicións sanitarias do contorno do paciente e do material/instrumental sanitario utilizado nas distintas consultas/unidades/servicios”. Os obxectivos do módulo, enunciados en termos de capacidades, definen en termos de resultados avaliábeis o comportamento, saber e comprender, que se require do alumnado para acadar os logros profesionais do perfil profesional.

As capacidades terminais elementais asignadas a este módulo están especificadas no Decreto 61/1999, do 18 de febreiro, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ó título de técnico en coidados auxiliares de enfermaría, e son as que se citan a continuación:

Capacidades terminais elementais
Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
Aplicar técnicas de limpeza e desinfección ós materiais e instrumentos utilizados na asistencia sanitaria
Esteriliza-los materiais e instrumentos sanitarios, realiza-los controis correspondentes e almacenar adecuadamente o material estéril
Utiliza-las medidas de illamento necesarias segundo a situación, estado e idade do paciente
Diferencia-los compoñentes da unidade do paciente e analiza-las condicións hixiénico-sanitarias que debe cumprir, describindo os métodos e as técnicas para conseguilas.
Selecciona-los medios e técnicas en función do tipo de mostra biolóxica a recoller e aplicar a técnica de recolleita adecuada ó estado e idade do paciente ou cliente para realizar o estudio solicitado.
Realizar e elimina-los refugалlos clínicos segundo os protocolos de hixiene e seguridade establecidos.

4 Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

UD	Título	Descrición	Duración (Horas)
1	A unidade do paciente e a cama hospitalaria.	Unidade de enfermería e do paciente. Material relacionado. Arranxo de cama.	12
2	Enfermidades transmisibles. Infeccións nosocomiais.	Epidemioloxía. Cadea epidemiolóxica. Aspectos relacionados coas infeccións nosocomiais.	12
3	Illamento.	Tipos e procedementos. EPI.	15
4	Materiais e instrumental de uso sanitario. O carro de curas.	Tipo de material e instrumental. Carro de curas	30
5	Limpeza e desinfección.	Aspectos relacionados coa limpeza e desinfección do material. Procedementos.	30
6	Esterilización.	Aspectos relacionados coa esterilización do material. Procedementos	30
7	Mostras biolóxicas. Procedementos de recollida e transporte.	Tipos de mostras biolóxicas. Recollida, conservación e transporte.	20
8	Residuos sanitarios.	Lexislación. Tipos e xestión de residuos.	12
TOTAL			160
Esta temporalización poderá sufrir modificacións en función das dificultades ou complicacións que poidan xurdir durante o proceso de ensino-aprendizaxe			

5 Unidades didácticas.

Unidade didáctica 1.

Título: A unidade do paciente e a cama hospitalaria.

1.1 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Diferencia-los compoñentes da unidade do paciente e analiza-las condicións hixiénico-sanitarias que debe cumprir, describindo os métodos e as técnicas para conseguilas.

- Realiza-la preparación de berces e incubadoras segundo os protocolos de hixiene e seguridade establecidos.

1.2 Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Comprender a importancia que ten a unidade do paciente dentro da contorna do paciente e mantela nas mellores condicións de hixiene.
- Realizar a cama hospitalaria, sabendo resolver as posibles situacións que se suscitan.
- Describir os diferentes tipos de colchóns e camas, así como as súas indicacións.
- Valorar a comodidade e o benestar do enfermo.

1.3 Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Describir a unidade do doente hospitalario.
- Explicar as funcións do TCAE en relación coa unidade do doente.
- Explicar os tipos de camas e accesorios mais frecuentes no ámbito hospitalario.
- Realizar as técnicas de dobraxe e preparación da lencería para a súa posterior utilización. Valorarase a habilidade, coordinación e destreza na realización da práctica.
- Realizar por parellas as técnicas de arranxo da cama. Valorarase a preparación e orde no equipo necesario, coordinación, destreza e rapidez no desenrolo da técnica.

1.4 Contidos

- Unidade de enfermería
- Unidade do paciente.
- Mobiliario e materiais na unidade do paciente.
- Características da cama hospitalaria.
- Tipos de camas.
- Accesorios da cama hospitalaria.
- Técnicas de arranxo da cama.

Unidade didáctica 2.

Enfermedades transmisibles. Infeccións nosocomiais.

2.1 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
- Utiliza-las medidas de illamento necesarias segundo a situación, estado e idade do paciente.

2.2 Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Describir que é unha enfermidade transmisible.
- Enumerar os principais axentes infecciosos e as enfermidades máis frecuentes que producen.
- Coñecer os principais mecanismos de transmisión.
- Clasificar as enfermidades segundo o seu axente etiolóxico.
- Describir as principais enfermidades de transmisión sexual.
- Coñecer o significado de infección nosocomial e enumerar as principais infeccións nosocomiais no medio hospitalario.

2.3 Criterios de avaliación mínimos exigibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Constatar que o alumnado coñece as características das enfermidades transmisibles, os seus mecanismos de transmisión e a fisiopatoloxía das máis frecuentes delas no noso país (morbilidade).
- Comprobar que o alumnado sabe os modos de prevención das enfermidades transmisibles que presentan maior morbilidade.

2.4 Contidos

- Epidemioloxía: concepto e obxectivos.
- Epidemioloxía das enfermidades transmisibles.
- Axente causal e cadea epidemiolóxica.
- Prevención das enfermidades transmisibles.
- Concepto e transcendencia das infeccións nosocomiais.
- Factores de risco das infeccións nosocomiais.
- Infeccións nosocomiais máis frecuentes. Medidas de prevención.
- Vixilancia, prevención e control das infeccións nosocomiais.

Unidade didáctica 3.

Illamento e procedementos

3.1 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
- Utiliza-las medidas de illamento necesarias segundo a situación, estado e idade do paciente.

3.2 Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Realizar o correcto lavado de mans ordinario e cirúrxico.
- Describir as diferentes técnicas de illamento.
- Enumerar os distintos tipos de illamento.
- Realizar a correcta colocación das diversas pezas utilizadas nos illamentos.
- Indicar a finalidade de cada unha das técnicas.

3.3 Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Comprobar que o alumno sabe o que son as técnicas de illamento e a súa finalidade.
- Verificar si o alumno colócase de modo axeitado as pezas de illamento e efectúa de xeito correcto o lavado das mans, distinguindo entre o lavado ordinario e o cirúrxico.
- Constatar si o alumno coñece os distintos protocolos de illamento e as situacións nos que están indicados.

3.4 Contidos

- Illamento: finalidade e técnicas.
- Tipos de illamento. Procedementos.
- Lavado de mans. Procedementos.
- Colocación das prendas de illamento ou barrera.

Unidade didáctica 4.

Materiais e instrumental de uso sanitario. O carro de curas.

4.1 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
- Aplicar técnicas de limpeza e desinfección ós materiais e instrumentos utilizados na asistencia sanitaria.
- Esteriliza-los materiais e instrumentos sanitarios, realiza-los controis correspondentes e almacenar adecuadamente o material estéril.

4.2 Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Identificar o material clínico-cirúrxico de uso máis frecuente no hospital.
- Valorar a importancia de coñecer o material de exploración diagnóstico e a súa utilidade.
- Saber como ordenar e limpar o carro de curas

4.3 Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Verificar que os alumnos son capaces de recoñecer o material médico-cirúrxico de uso máis frecuente nas curas e actos cirúrxicos.
- Constatar que os alumnos son capaces de identificar o instrumental específico, utilizado nas diferentes especialidades cirúrxicas.
- Comprobar que os alumnos valoran a importancia de ter o material e instrumental de curas ordenado e colocado no seu sitio.
- Comprobar si realizan de forma correcta a limpeza e o equipamento do carro de curas.

4.4 Contidos

- Mantemento do material.
- Causas o deterioro do instrumental.
- Tipos de instrumental segundo a súa función.
- Carro de curas.

Unidade didáctica 5.

Limpeza e desinfección de materiais e instrumentos

5.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
- Aplicar técnicas de limpeza e desinfección ós materiais e instrumentos utilizados na asistencia sanitaria.
- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
- Aplicar técnicas de limpeza e desinfección ós materiais e instrumentos utilizados na asistencia sanitaria.

5.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Identificar os produtos básicos utilizados na limpeza de materiais e instrumentos.
- Caracterizar as técnicas de limpeza dos distintos tipos de materiais.
- Identificar os produtos químicos máis frecuentes utilizados no proceso de limpeza.
- Identificar os produtos básicos utilizados na desinfección de materiais e instrumentos.
- Caracterizar as técnicas de desinfección dos distintos tipos de materiais.
- Identificar os produtos químicos máis frecuentes utilizados no proceso de desinfección.

5.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Verificar si executa correctamente as diversas técnicas.
- Describi-la secuencia de operacións necesarias para realiza-la técnica de limpeza dos medios materiais de uso clínico.
- Selecciona-lo método de limpeza idóneo para cada caso.
- Realiza-las técnicas de limpeza.
- Valorarase a correcta selección do material e o procedemento e control da técnica.
- Verificar si executa correctamente as diversas técnicas.
- Describi-la secuencia de operacións necesarias para realiza-la técnica de desinfección dos medios materiais de uso clínico.
- Selecciona-lo método de desinfección idóneo para cada caso.
- Realiza-las técnicas de desinfección.
- Valorarase a correcta selección do material e o procedemento e control da técnica.

5.4. Contidos

- Indicación de limpeza. Normas xerais.
- Obxectivos e condicións de unha boa limpeza.
- Procedementos de limpeza.
- Procedemento de descontaminación e limpeza nunha central de esterilización.
- Desinfección.
- Desinfectantes e antisépticos.
- Mecanismo de acción dos desinfectantes e antisépticos.
- Calidades dun bo desinfectante.
- Condicións de utilización antisépticos e desinfectantes.
- Métodos de desinfección.
- Antisépticos e desinfectantes de uso máis frecuente.
- Formas de aplicación dos desinfectantes.
- Conceptos básicos sobre preparación de disolucións y dilucións.

Unidade didáctica 6.

Esterilización.

6.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Esteriliza-los materiais e instrumentos sanitarios, realiza-los controis correspondentes e almacenar adecuadamente o material estéril.
- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.
- Aplicar técnicas de limpeza e desinfección ós materiais e instrumentos utilizados na asistencia sanitaria.

6.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Realizar a esterilización de material e instrumental sanitario.
- Coñecer a finalidade dos controis de esterilización.
- Describir os tipos de controis do proceso de esterilización existentes.
- Caracterizar as técnicas de esterilización dos distintos tipos de materiais.
- Identificar os produtos químicos máis frecuentes utilizados no proceso de esterilización.

6.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Coñecer a secuencia de etapas do proceso de esterilización.
- Describi-los métodos de esterilización máis frecuentes nun servizo de esterilización hospitalario.
- Realizar as técnicas de esterilización en autoclave. Valorarase a secuencia dos procesos previos a esterilización, manexo do aparato utilizado, xustificación dos controis empregado e habilidade e destreza dos alumnos así como a eficacia da técnica.
- Explicar os métodos de control de calidade dos procedementos de esterilización indicando en cada caso o máis axeitado.

6.4. Contidos

- Conceptos xerais.
- Clasificación dos materiais que se esterilizan.
- Métodos de esterilización.
- Clasificación dos controis de esterilización.
- Estrutura duna central de esterilización.

- Organización dunha central de esterilización.
- Principais tarefas do auxiliar de enfermería.
- Rexistros e avaliación de calidade.

Unidade didáctica 7.

Mostras biolóxicas. Procedementos de recollida e transporte.

7.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Selecciona-los medios e técnicas en función do tipo de mostra biolóxica a recoller e aplicar a técnica de recolleita adecuada ó estado e idade do paciente ou cliente para realizar o estudio solicitado.
- Realizar e elimina-los refugalloos clínicos segundo os protocolos de hixiene e seguridade establecidos.

7.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Comprender que son as mostras biolóxicas.
- Realizar, de xeito correcto, toma das diversas mostras que sexan competencia directa do auxiliar de enfermería.
- Relacionar as peticións médicas coa toma de mostras a realizar.
- Recoñecer os distintos materiais, tubos e recipientes necesarios para a obtención de cada tipo.

7.3. Criterios de avaliación mínimos exhibibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Comprobar que o alumno comprende que son as mostras biolóxicas.
- Verificar que o alumno recoñece os materiais necesarios para recoller as distintas mostras biolóxicas.
- Constatar si o alumno realiza de modo axeitado a toma das mostras que sexan competencia do auxiliar de enfermería..

7.4. Contidos

- Obtención de mostras biolóxicas.
- Mostras de orina.
- Mostras de sangue.
- Mostras de feces.
- Mostras de vómitos.
- Mostras de esputos.

- Mostras de líquido cefalorraquídeo.
- Mostras de exsudados.
- Outros tipos de mostras.
- Conservación e transporte das mostras.

Unidade didáctica 8.

Residuos sanitarios.

8.1. Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

- Selecciona-los medios e técnicas en función do tipo de mostra biolóxica a recoller e aplicar a técnica de recolleita adecuada ó estado e idade do paciente ou cliente para realizar o estudio solicitado.
- Realizar e elimina-los refugалlos clínicos segundo os protocolos de hixiene e seguridade establecidos.
- Contribuír na prevención de infeccións hospitalarias actuando sobre a transmisión de enfermidades aplicando as medidas individuais e colectivas establecidas.

8.2. Obxectivos específicos da unidade didáctica

- Enumerar os distintos grupos e tipos de residuos.
- Describir as características dos diferentes tipos de residuos.
- Clasificar axeitadamente os residuos.
- Indicar os distintos métodos de recolleita, transporte e eliminación ou aproveitamento.
- Coñecer as medidas de precaución, control e seguridade para o manexo dos distintos residuos.
- Comprender a importancia do correcto tratamento dos residuos en relación cos recursos naturais e o medio ambiente.

8.3. Criterios de avaliación mínimos exixibles que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

- Constatar que o alumno coñece os métodos de recolleita e eliminación dos residuos sólidos sanitarios.
- Comprobar que o alumno é consciente da perigosidade dos residuos líquidos e sabe as normas a seguir para a súa eliminación.
- Evidenciar que o alumno expresa que son os residuos radioactivos, como se transportan e eliminan e que controis e medidas preventivas teñen que adoptar..
- Valorouse a importancia de atender ao paciente con amabilidade e respecto.
- Simulouse a administración de nutrición enteral e axuda na alimentación oral nun manequín.

8.4. Contidos

- Residuos sanitarios.
- Clasificación dos residuos sanitarios.
- Xestión dos residuos sanitarios.

6 Metodoloxía didáctica

A metodoloxía utilizada ao longo de todo o módulo será fundamentalmente a seguinte:

Metodoloxía explicativa por parte da profesor dos contidos conceptuais, procedementais e actitudinais máis importantes. Para iso empregaranse principalmente presentacións powerpoint, imaxes e vídeos didácticos.

Realización actividades/ exercicios/ xogos didácticos/ debates que motiven ao alumnado e permitan asimilar os diferentes contidos desenvolto en cada unidade didáctica. Estas actividades realizaranse de forma individual e resolveranse mediante unha posta en común tratando de que todo o alumnado participe.

Utilizarase a aula virtual do instituto, na que se subirán distintos materiais ao longo do curso.

Neste curso 2022-2023, se a situación sanitaria o permite, realizaranse de actividades prácticas grupais de forma autónoma, con demostración de técnicas, materiais, instrumental e equipos necesarios: usando tamén vídeos, imaxes, supostos prácticos, ou demostracións prácticas.

7 Instrumentos de Avaliación e criterios de cualificación

Serán obxecto de avaliación os tres puntos básicos dos contidos e criterios de avaliación que queremos que o alumnado acade ao final de cada unidade didáctica: Conceptuais, procedimentais e actitudinais.

A valoración dos puntos anteriores realizarase baseándose en probas obxectivas realizadas ao longo dos períodos de avaliación segundo o calendario establecido polo equipo directivo do centro. A valoración dos puntos anteriores poderase facer de múltiples formas, entre as que se atopan:

- Probas de tipo test, preguntas curtas, preguntas a desenvolver, supostos prácticos, exames sorpresa etc., relativas aos contidos das unidades didácticas.
- Traballos e actividades realizados na aula ou fóra desta, tanto individuais como en equipo.
- Realización, na aula, das técnicas e simulacións correspondentes a cada unidade didáctica.
- Puntualidade na entrega de traballos, corrección, orde e limpeza destes, etc.

7.1. Procedementos e instrumentos de avaliación

Probas escritas:

Realizarase unha **proba escrita** ao terminar cada unidade didáctica de carácter obrigatorio.. Esta proba escrita, segundo sexan os contidos da unidade didáctica poderán incluír contidos de tipo conceptual e de tipo procedemental e actitudinal; dados, explicados, mostrados tanto nas sesións teóricas como prácticas. Mediante:

- Preguntas tipo test de resposta única.
- Preguntas curtas (incluídas imaxes a completar ou identificar).
- Preguntas a desenvolver sobre supostos prácticos

- Preguntas para completar, asociar, seleccionar, etc.

Cada 4 **respostas incorrectas tipo test e curtas** restarán 1 resposta correcta, e polo tanto cada resposta incorrecta **restará a parte proporcional dunha resposta correcta**. Por exemplo: Se cada resposta correcta suma 1 punto, cada resposta incorrecta tipo test ou curta resta 0.25 puntos.

Traballos/fichas realizadas de cada UD en clase ou fóra de clase:

Un traballo /ficha ao rematar cada UD de carácter voluntario. Terase en conta a capacidade, corrección e organización na expresión de ideas, a claridade de exposición, a capacidade de síntese, a presentación dos exercicios escritos, etc. Aqueles traballos nos que se aprecie un copia- pega non puntuarán.

7.2. Criterios de cualificación

- A cualificación do alumno ao final de cada unidade didáctica calcularase da seguinte forma:
 - Proba escrita: 90%
 - Traballos/ fichas realizadas de cada UD: 10%

Para poder obter unha cualificación positiva final é imprescindible ter alcanzada unha cualificación mínima de 5 sobre 10 en cada unha das unidades didácticas do módulo.

- A cualificación do alumno de cada avaliación calcularase da seguinte forma:
 - Media das cualificacións das unidades didácticas do trimestre: 90%
 - Traballos/fichas realizadas na aula ou fóra dela indicados no trimestre: 10%
- A cualificación final do módulo obterase da media aritmética das **cualificacións numéricas** de cada avaliación.

Posto que as notas entregadas ao alumnado teñen que ser números enteiros, collerase un decimal e redondearanse á alza ou á baixa, de maneira que un decimal por encima de 5 redondearán á alza e un decimal igual ou por baixo de 5 redondearán á baixa. Para o cálculo da cualificación final do módulo, teranse en conta as cualificacións obtidas en cada unha das avaliacións con un decimal, non a cualificación (número enteiro) que figure no boletín de notas. No suposto de que a cualificación dunha unidade didáctica sexa inferior a 5 puntos, non se poderá superar o módulo.

Quen non asista á realización dunha proba sen unha causa xustificada (enfermidade grave con xustificante médico ou causa legal), terá a posibilidade de realizala na proba da proba de recuperación da UD.

Calquera sospeita ou intento de fraude durante a realización das probas levará á expulsión da/o alumna/o e á cualificación da proba cun 0. Está prohibido o emprego de teléfonos móbiles, tablets, portátiles, reloxos intelixentes ou calquera dispositivo de comunicación do alumnado co exterior e co resto do alumnado na aula a excepción de ser requirido polo docente.

Sobre as faltas de asistencia, quen chegue tarde ao comezo da clase ou se vaia antes da súa terminación, considerarase atraso cando se perdan menos de 15 minutos de clase e considerarase falta cando se perdan 15 ou máis minutos de clase. Tres atrasos equivalen a unha falta.

8 Procedemento para a recuperación das partes non superadas.

8.1 Procedemento para definir as actividades de recuperación.

Realizarase unha proba escrita (apartado 7.1) de recuperación por cada UD na que o alumnado terá a posibilidade de superar a/as unidades didácticas nas que non alcanzara a nota mínima de 5 sobre 10. Esta proba realizárase antes ou despois da avaliación trimestral (segundo o criterio do profesor). Aplicaranse os mesmos criterios de cualificación descritos anteriormente.

8.2 Proba extraordinaria para o alumnado con perda do dereito a avaliación continua.

O alumnado que falta máis alá dun 10% das sesións presenciais, perde o dereito á avaliación continua.

Neste suposto propónse unha proba de avaliación extraordinaria en Xuño de 60 preguntas a desenvolver en 110 minutos. que consistirá nunha proba escrita teórico- práctica, de avaliación de todos os contidos impartidos ao longo do curso. Esta proba extraordinaria poderá consistir en preguntas tipo test, preguntas curtas (incluídas imaxes a completar ou identificar) preguntas a desenvolver e desenvolvemento e aplicación de supostos prácticos.

Cada 4 respostas incorrectas tipo test e curtas restarán 1 resposta correcta, e polo tanto cada resposta incorrecta restará a parte proporcional dunha resposta correcta. Por exemplo: Se cada resposta correcta suma 1 punto, cada resposta incorrecta tipo test o curta resta 0.25 puntos.

Para acadar a cualificación positiva do módulo será necesario ter unha cualificación final mínima de 5 puntos sobre 10.

Posto que as notas entregadas ao alumnado teñen que ser números enteiros, un decimal redondearase á alza ou á baixa, de maneira que decimal por encima de 5 redondearán á alza e un decimal iguais ou por baixo de 5 redondearán á baixa.

Nesta proba de avaliación extraordinaria de Xuño, ofertarase ao alumnado que, non perdera o dereito á avaliación continua teña unha unidade didáctica ou máis nas que no alcanzara a nota mínima de 5 sobre 10, a posibilidade de superalas. A porcentaxe do peso na cualificación da recuperación das partes non superadas axustarase de acordo aos criterios seguidos nas distintas avaliacións trimestrais e completarase coas notas obtidas nas unidades didácticas superadas no momento ordinario común.

Calquera intento de fraude durante a realización das probas levará á expulsión da/o alumna/o e á cualificación da proba cun 0. Está prohibido o emprego de teléfonos móbiles, tablets, portátiles, reloxo intelixentes ou calquera dispositivo de comunicación do alumnado co exterior e co resto do alumnado na aula a excepción de ser requirido polo docente.

9 Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Avaliación da programación:

A programación avalíase coa memoria de fin de curso do Departamento, a partir de cal, se fora o caso, realizaríanse as modificacións necesarias na mesma.

Avaliación da práctica docente:

Os procedementos e instrumentos existentes para avaliar a práctica docente son: cuestionarios ós alumnos (de forma oral ou escrita), intercambios orais (pais e/ou alumnos), e os resultados do proceso de aprendizaxe dos alumnos.

10 Aspectos transversais

10.1. Programación da educación en valores.

Ao longo do curso neste módulo atenderase ao desenvolvemento de aspectos relacionados coa non discriminación por razóns de raza, sexo, xénero ou orientación sexual, crenzas ou relixión, o uso das novas tecnoloxías de información e comunicación, educación moral, cívica e ambiental e a **educación para a saúde**, principalmente en relación coa emerxencia de Saúde Pública internacional que estamos a vivir. Para iso, incidiremos ao longo de todo o curso na responsabilidade individual que temos cada un dos cidadáns en evitar a propagación da pandemia **COVID-19**, destacando a importancia de seguir as medidas de prevención e hixiene e as indicacións das autoridades sanitarias, non soamente no ámbito educativo se non en todas as nosas actividades cotiás.

Este ciclo formativo de coidados auxiliares de enfermaría é un ciclo que tradicionalmente se relaciona co xénero feminino e no que as mulleres constitúen a porcentaxe maioritaria do alumnado. Por iso, a transmisión dos saberes e valores neste módulo irá encamiñada á eliminación dos estereotipos de xénero de maneira xeral e en particular aos asociados coa profesión do equipo de coidados de enfermaría.

Tamén desenvolveremos en cada actividade a adquisición da capacidade de traballo en equipo, do seguimento veraz de técnicas e protocolos, e do valor engadido das tarefas ben feitas.

10.2 Actividades complementarias e extraescolares.

Neste curso 2022-2023, non se ten previsto a realización de actividades extraescolares, debido aos condicionantes do grupo-clase de rexime modular; xa que a maioría do alumnado traballa e ten ocupacións na xornada de mañán que é cando as empresas ofrecen os seus servizos. No caso de que puidesen realizarse, estas actividades realizaríanse en coordinación con todos os profesores do ciclo formativo, de forma que o alumnado do ciclo poida asistir a todas as visitas e charlas organizadas para eles.

Para que estas actividades teñan sentido no proceso de aprendizaxe do alumnado é necesario programalas relacionándoas cos obxectivos do módulo e co resto do currículo formativo. Terase en conta,

sempre, que haberá que traballalas en tres momentos: na aula antes de realizalas (procurarase que o alumnado tome contacto co que vai visitar), no momento de realizalas (proporcionaráselles guías de observación preparadas de acordo cos obxectivos expostos para as visitas) e de volta na aula (traballarase partindo da información obtida previamente, utilizando outros textos, e materiais se fose necesario).

11 Medidas de atención á diversidade

11.1 Procedemento para a realización da avaliación inicial.

A avaliación inicial persigue contextualizar a situación de partida dos/as alumnos/as. Tamén sirven para xerar interese e motivación polo tema. É básica para unha aprendizaxe significativa.

Ademais da avaliación inicial dos coñecementos de partida do alumnado sobre o módulo, propónse que a primeira tarefa de cada Unidade Didáctica sexa de avaliación inicial de coñecementos previos que ten o alumnado sobre os contidos que se traballarán en cada unidade didáctica.

11.2 Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados.

A atención á diversidade xurde como consecuencia das diferentes motivacións, capacidades e intereses dos alumnos. É tarefa do docente detectar esas diferenzas e ordenar a súa acción pedagóxica en relación con elas, utilizando recursos e estratexias variadas co fin de responder ás necesidades de cada alumno/a. O profesor non debe actuar como un mero transmisor de contidos, senón que, partindo das ideas previas e os intereses do alumnado, debe facilitar os aprendizaxes, establecendo os obxectivos máis apropiados e a metodoloxía axeitada para acadalos.

É preciso indicar que na Formación Profesional específica, ensino postobrigatorio, non caben as adaptacións curriculares significativas. As adaptacións que se poden aplicar deben ser non significativas, polo tanto existen dúas situacións:

- Necesidades sensoriais: utilízanse elementos materiais, escritos, audiovisuais e informáticos, de acceso ao currículo.
- Diversidade de intereses e ritmos nas aprendizaxes: utilizaranse actividades de anexas de apoio, reforzo ou ampliación segundo a situación. Estas actividades desenvolveranse na aula ou fora de ela como traballo persoal.

• Actividades anexas:

En moitos casos trátanse de preguntas de resposta directa, para que o alumno repase as ideas principais de cada unidade didáctica. Noutros casos, cun nivel de complexidade maior, preténdese a reflexión do alumno ou alumna ou a procura de información sobre algún asunto da súa vida cotiá ou do entorno, relacionado cos contidos do módulo e o ciclo formativo .

• Actividades de reforzo e de ampliación:

Pensadas para os alumnos cuxo proceso de aprendizaxe presenta características específicas. As primeiras permiten repasar conceptos fundamentais das unidades didácticas e deben servir para os alumnos que necesitan reforzar o seu proceso de aprendizaxe. As actividades de ampliación constitúen unha profundización nalgún aspecto de gran interese relacionado cos contidos das unidades didácticas. Representan unha boa oportunidade para responder aos intereses de determinados alumnos que demandan un grao maior de aprendizaxe sobre certos temas.

Ademais destes instrumentos, o tratamento da diversidade debe abordarse tamén mediante a utilización de variados materiais e recursos de distintos grados de dificultade. Poden citarse os seguintes:

- Ordenador e internet, coa súa variada oferta multicultural.
- Material bibliográfico do departamento e a biblioteca do centro educativo.

Finalmente, pode abordarse tamén a diversidade do alumnado mediante os distintos agrupamentos. Os procedementos propios da materia requiren tanto o traballo individual, como o de grupo, tanto na aula como nas actividades extraescolares (visitas a museos e exposicións, hospitais, asistencia a conferencias,...). En función do traballo a desenvolver en cada un deses ámbitos, pódese optar por agrupamentos que favorezan a reflexión persoal, a cooperación entre varios alumnos ou a interacción entre diferentes grupos. Nesta situación sanitaria actual pola COVID-19, os agrupamentos non serán físicos.

12 Adaptación da metodoloxía á continxencia COVID-19

No caso de ensino a distancia debido a situación pola COVID-19:

As actividades de aula realizaranse a través da aula virtual do instituto. Para iso, ao comezo do curso escolar matricularase ao alumnado no curso do módulo creado na aula virtual do centro onde se subirán os distintos recursos que se traballan de forma presencial. Nalgúns casos poderase recorrer a outro tipo de plataformas como Classroom Google ou Formularios de Google drive, etc. Na avaliación inicial detectarase ao alumnado con dificultade de acceso aos recursos non presenciais e porase en coñecemento da Xefatura de Estudos.

Poden presentarse distintos escenarios de ensino a distancia:

- **Actividade non presencial dun número indeterminado de alumnos/as:** No caso de alumnado que non poida asistir ás clases presenciais, seguirá o desenvolvemento das actividades a través dos recursos da aula virtual do instituto e se é o caso doutro tipo de plataformas. Poderá utilizarse o foro do curso na aula virtual para expor dúbidas e poder realizar o seguimento do alumnado.
- **Actividade non presencial de todo o grupo:** A metodoloxía basearase de igual maneira que no apartado anterior, tentando manter a conexión no horario das sesións presenciais.
- **Actividade semipresencial:** Esta modalidade podería exporse no último trimestre do curso en relación coas actividades prácticas no taller, se a situación sanitaria permíteo. Para iso, dividirase ao alumnado en grupos de non máis de 5 alumnos que irán rotando. As sesións presenciais dedicaranse á aplicación dos contidos de tipo procedemental, mentres que as sesións a distancia desenvolveranse a través da aula virtual do centro e outros recursos como formularios de Google drive, etc.

En todos os casos a realización das probas escritas e/ou prácticas serán presenciais, salvo que a autoridade competente indique o contrario, nese caso realizaranse a distancia podendo empregar para iso a plataforma Moodle da aula virtual do instituto, formularios de Google a través de Classroom Google e/ou vídeo chamadas